

Notitie

Referentienummer
GM-0039586

Datum
25 oktober 2011

Kenmerk
307862

Betreft
Aanvullend ecologisch onderzoek Thienbunder

1 Aanleiding

Gemeente Sittard-Geleen, de Provincie Limburg en ZO Wonen hebben een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de herontwikkeling van o.a. de buurt Thienbunder. In het kader van de realisatie van nieuwbouw is door Grontmij Nederland B.V. in 2011 een locatieonderzoek natuurwaarden binnen het onderzoeksgebied Thienbunder uitgevoerd. Uit het locatieonderzoek is gebleken dat er aanwijzingen zijn dat het onderzoeksgebied mogelijk een leefgebied vormt voor de Huismus alsmede voor vleermuizen.

2 Doelstelling

Doel van deze notitie is het vaststellen van beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied Thienbunder, dat mogelijk wordt beïnvloed met de voorgenomen ingreep. Deze ingreep bestaat uit het slopen van een achttal huizenblokken en de realisatie van nieuwbouw. Er is hierbij in het bijzonder gekeken naar de verspreiding van de Huismus en eventueel andere vogelsoorten met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen, evenals de aanwezigheid van functionele elementen (verblijfplaatsen, vliegroutes en foeragegebieden) voor vleermuizen.

3 Onderzoeksgebied

3.1 *Ligging onderzoeksgebied*

Het plangebied ligt ten zuidwesten van de kern van Sittard en grenst aan de westzijde met de spoorlijn Sittard-Geleen. De noordzijde grenst aan een groenstrook aan de Monseigneur Canoystraat aansluitend aan een grote speelplaats en loopt vervolgens via de Monseigneur Vranckenstraat over in de Thien Bunderstraat. De zuidzijde van het plangebied loopt achterlangs de tuinen van bebouwing aan de Geuweg tot aan het spoor. In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. De huidige inrichting van het plangebied bestaat grotendeels uit leegstaande huizenblokken met kale grond, waarop voorheen huizenblokken hebben gestaan. In figuur 1 is aangegeven welke huizenblokken (blauw omlijnd) nog ter plaatse aanwezig zijn. De overige bebouwing binnen de oranje omlijning is niet meer aanwezig, waardoor lege velden worden afgewisseld met bebouwing.

Figuur 1. Ligging plangebied Thienbunder (oranje omlijnd) met de nog aanwezige huizenblokken (blauwe omlijning) ten zuidwesten van de kern van Sittard.

3.2 Geplande ontwikkeling onderzoeksgebied

Langs de randen van het plangebied zijn de grondgebonden woningen gesitueerd, variërend van vrijstaande woningen tot korte rijtjes van woningen (maximaal 4-onder-1-kap).

Een begeleidende bebouwingswand is langs de Monseigneur Canoystraat voorzien. Langs de zuidzijde en oostzijde van de centrale groene ruimte is een wat lossere bebouingskorrel als overgang naar de bestaande bebouwing de ambitie.

In de centrale groene ruimte zijn bebouwingsobjecten in vorm van appartementen en patiowoningen opgenomen.

Het beoogde programma bestaat uit circa 118 woningen verdeeld over diverse woningtypen:

- 32 appartementen.
- 18 patiowoningen.
- 29 rijwoningen.
- 24 2-onder-1-kapwoningen.
- 7 geschakeld vrijstaande woningen.
- 8 vrijstaande woningen.

Huur- en koopwoningen zijn, verdeeld over goedkoop, middenduur en duur, verspreid in het plan gesitueerd. Een weloverwogen, maatschappelijk in evenwicht opgebouwd Thienbunder is daarbij het doel. Van de 118 woningen zijn circa 53 stuks een huurwoning, waarvan 8 patiowoningen en 16 appartementen. In figuur 2 is het stedenbouwkundige plan van de voorgenomen ontwikkeling weergegeven.

Figuur 2. Stedenbouwkundig plan Thienbunder

De voorgenomen werkzaamheden zullen bestaan uit sloopwerkzaamheden van bestaande bebouwing, grondverzet en bouwactiviteiten.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Op basis van de uitgevoerde Quick-Scan in 2011 is een inschatting gemaakt van te verwachten beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied. Per soortgroep is de relevantie en gehanteerde methodiek beargumenteerd.

4.2 Leefgebied Huismus

Uit het locatieonderzoek van 2011 is deels gebleken dat het onderzoeksgebied mogelijk deel uitmaakt van het leefgebied van soorten met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen. Op basis van expert judgement is een inschatting gemaakt welke soorten binnen het onderzoeksgebied te verwachten zijn. Hieruit zijn met name gerichte inventarisaties naar het voorkomen van de Huismus noodzakelijk gebleken.

Om vast te stellen in welke mate de Huismus het huidige plangebied gebruikt als leefgebied, zijn viertal onderzoeksmomenten uitgevoerd. De onderzoeksmomenten hebben plaats gevonden gedurende de gunstige activiteitsperiode van de soort vanaf zonsopkomst tot twee uur na zonsopkomst. De veldbezoeken zijn gedurende het broedseizoen van de Huismus (eind maart tot augustus) uitgevoerd om een gedetailleerd beeld te verkrijgen van aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen. Veldbezoeken vonden plaats op 23 mei, 29 juni, 12 juli en 31 augustus 2011.

4.3 *Leefgebied vleermuizen*

Conform het vleermuizenprotocol van het (NGB) Netwerk Groene Bureaus en de GaN (Gegevensautoriteit Natuur) is een inschatting gemaakt van de aanwezigheid van potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. De selectie op geschikte verblijfplaatsen is gebaseerd op:

- Bomen met een doorsnede van minimaal 0,3 meter met holtes, spleten, scheuren of losse bast.
- Gebouwen met toegang tot spouwmuren, losliggende dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.
- Sporen van vleermuizen zoals uitwerpselen, urinestrepen, vraatsporen e.d. rondom geschikte invliegopeningen.

Om het functionele gebruik van het plangebied vast te stellen, zijn de woningen met geschikte invliegopeningen binnen het onderzoeksgebied onderzocht. De onderzoeksmomenten vonden plaats in de nachten van 23 mei, 29 juni, 12 juli en 31 augustus 2011. De weersomstandigheden waren goed, met droog, windstil weer en een minimale temperatuur van tenminste 10° Celsius.

Naast het in kaart brengen van potentiële verblijfplaatsen, is een inschatting gemaakt van de aanwezigheid van geschikte vaste vlieg- of migratieroutes. Vliegroutes bestaan voornamelijk uit lijnvormige landschappelijke elementen, die naast een belangrijk middel bij oriëntatie in het landschap veelal ook een belangrijke voedselbron vormen. Voorbeelden van veel gebruikte landschapselementen zijn bomenrijen, bosranden, verhoogde dijkwalen, sloten, rivieren en kanalen. Daarnaast worden ook lintbebouwingen, kunstwerken of andere kunstmatige geleidingen gebruikt door soorten met een oriëntatie op hoger abstractieniveau.

Tot slot is een inschatting gemaakt op aanwezigheid van vaste foerageergebieden van vleermuizen. Hierbij is met name gelet op de ligging van opgaand groen ten aanzien van mogelijke vliegroutes en geschikte verblijfplaatsen. Tevens is bekeken of de potentiële foerageergebieden een unieke ligging en structuur vormen en in welke mate vergelijkbaar foerageergelegenheid in de directe omgeving voorhanden is.

De onderzoeksmomenten zijn uitgevoerd met een heterodyne batdetector, voorzien van time expansion (type: Petterson D240x) in combinatie met opname apparatuur. Voor een nadere analyse van geluidsopnames is gebruikt gemaakt van het softwareprogramma Batsound4.

5 **Resultaten**

5.1 *Leefgebied huismussen*

Tijdens de onderzoeksmomenten is gebleken dat de bestaande bebouwing meerdere huismussen verblijfplaatsen bevat. Verspreid over de aanwezige huizenblokken zijn een zestal broedparen waargenomen met nestindicerend gedrag. De verblijfplaatsen bevonden zich hoofdzakelijk in onder de dakranden langs de uiteinden van de huizenblokken, veelal ter hoogte van de dakgoot. In figuur 3 zijn de locaties van de verblijfplaatsen weergegeven. De blauw omliggende bebouwing zijn de nog aanwezige huizenblokken. Overige huizenblokken binnen het plangebied zijn ondanks dat deze nog zichtbaar zijn op de luchtfoto in figuur 3, niet meer aanwezig.

Naast de aanwezigheid van verblijfplaatsen is gekeken in welke mate het plangebied en de directe omgeving gebruikt worden als foerageergebied voor de soort. Hieruit is gebleken, dat met name de bestaande tuininrichting aan de achterzijde van de huizenblokken en de tussengelegen open delen met geëgaliseerd grond gebruikt werden voor foerageergelegenheid.

Figuur 3. Locaties van vaste verblijfplaatsen (gele rondjes) van de huismus binnen plangebied Thienbunder te Sittard.

5.2 Leefgebied vlemuizen

In figuur 4 zijn de resultaten van het vlemuizenonderzoek weergegeven, waarbij het vertoonde gedrag van de waargenomen vlemuizen per locatie is aangegeven. Opvallend aan het onderzoek waren de behoorlijk lage aantallen vlemuizen en de korte duur van aanwezigheid. Het was aannemelijk dat de kinderspeeltuin met opgaande begroeiing een interessant foerageergebied voor vlemuizen zou vormen en mogelijk een goede samenhang met de bestaande bebouwing. Deze samenhang bleek echter niet uit het onderzoek. Aangenomen mag worden dat de bestaande bebouwing geen verblijfplaatsen van vlemuizen bevat, aangezien er geen in- en uitvliegende vlemuizen zijn waargenomen. Daarnaast is geen zwermend gedrag waargenomen en zijn er geen aanwijzingen waargenomen die aanwezigheid van paarverblijfplaats indiceren. De enkele overvliegende Laatvlieger lijkt niet direct een binding te hebben met de inrichting van het plangebied, evenals de waargenomen gewone dwergvlemuizen. Laatstgenoemde zijn voornamelijk foeragerend rondom het huizenblok aan de Voetstraat en rondom het kleine parkje op de hoek van de Monseigneur Canoystraat met de Silstraat.

Figuur 4. Waargenomen vleermuizen binnen het plangebied Thienbunder te Sittard met foeragerende gewone dwergvleermuizen (gele rondjes) en een enkele foeragerende Laatvlieger (groen rondje). De blauw omliggende bebouwing zijn de nog aanwezige huizenblokken.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Conclusie

Op basis van de resultaten van het onderzoek kan het volgende worden geconcludeerd:

- Het plangebied vormt een leefgebied voor de huismus. Binnen de bestaande bebouwing zijn een zestal broedparen van de soort waargenomen, die een vaste verblijfplaats hebben. De bestaande tuinrichting en de open delen tussen de huizenblokken worden gebruikt als foerageergebied.
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen, evenals vaste vliegroutes van vleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Er zijn tijdens de onderzoeksmomenten enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Er is echter geen sprake van de aanwezigheid van een vast foerageergebied van de soort. De diversiteit en beschikbare ruimte in foerageergelegenheid voor de soort in de directe omgeving van het plangebied en de voorgenomen inrichting van de toekomstige nieuwbouw is ruimschoots aanwezig. Er zal dan ook geen sprake zijn van negatieve effecten op een duurzame instandhouding van de soort. Nadere vervolgstappen voor vleermuizen is dan ook niet noodzakelijk.

6.2 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies wordt het volgende geadviseerd:

- Gelet op de voornemens voor het slopen van de bestaande bebouwing binnen het plangebied en daarmee het verdwijnen van een zestal jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen en leefgebied van de huismus, dienen passende mitigerende en compenserende maatregelen te worden genomen. Daarvoor dient men ruimschoots vooraf aan de uitvoering van sloopwerkzaamheden in overleg met een ter zake deskundige op het gebied van de huismus, een mitigatie- cq. compensatievoorstel op te stellen en uit te voeren.

- Men dient rekening te houden met de zogenaamde 'Zorgplicht'. De algemene zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Iedereen is medeverantwoordelijk voor de zorg en bescherming van flora en fauna. Deze zorgplicht is verwoord in artikel 2 van de Flora- en faunawet en vloeit voort uit de erkenning van de intrinsieke waarde van dieren. De algemene zorgplicht geldt voor alle soorten.